

Ключови думи:

*национален празник,
3 март, 16 април, 1 ноем-
ври, празничен календар,
Народно събрание, дебати,
стенографски дневници*

Keywords:

*National Holiday,
March 3, April 16, November
1, Holiday Calendar,
National Assembly, Debates,
Stenographic Diaries*

**Assoc. Prof. Petya
Nedeleva, Ph.D.**

*Member of the Law
Department of New
Bulgarian University,
e-mail: pnedeleva@nbu.bg*

*Associate Professor in
History of Bulgarian State
and Law.*

*Areas of specialization:
history of Bulgarian state
and law, constitutional law,
comparative law.*

*Author of monographs,
studies and articles in
professional periodicals in
Bulgaria and abroad.*

Petya Nedeleva

**On the Issue of
Bulgarian Public Holidays**

The festive calendar is a reflection of the understandings, values and history of a people and country, a sign to the next generations about the difficulties and victories of the past, an example of what they should value, what they should not forget and what they should learn from. Until the establishment of the Third Bulgarian State, the holiday calendar of the Bulgarian society consisted primarily of religious and traditional holidays, which were preserved as a main component of the holiday calendar even after the Liberation.

To them are added holidays related to the monarchical institution, as well as important historical events for the Bulgarian people. Generally, public holidays are the designated important dates and non-working days in our annual national calendar, and the national holiday should be the most important day among them. Such an occasion is undoubtedly the adoption of the first democratic Bulgarian Constitution on April 16, 1879, which should not just be a day in Bulgarian history, but a national holiday of the Bulgarian state. If we respect the Bulgarian institutions, statehood and independence, we must give due importance and respect to this date.

<https://doi.org/10.33919/yldnbu.21.10.7>

Петя Неделева

По въпроса за българските официални празници

Празничният календар е отражение на разбиранията, ценностите и историята на един народ и държава, знак към следващите поколения за трудностите и победите от миналото, пример какво трябва да ценят, какво да не забравят и от какво да се учат. До създаването на Третата българска държава в празничния календар на българското общество присъстват преди всичко религиозни и традиционни празници, които се запазват като основна съставна част от празничния календар и след Освобождението. Към тях се добавят празници, свързани с монархическата институция, както и с важни за българския народ исторически събития. Най-общо официалните празници са определените като важни дати и неработни дни в годишния ни национален календар, а националният празник трябва да бъде най-важният ден сред тях. Такъв повод без съмнение е приемането на първата демократична българска Конституция на 16 април 1879 г., който не трябва да е просто ден от българската история, а национален празник на българската държава. Ако уважаваме българските институции, държавност и самостоятелност трябва да отдадем нужното значение и уважение на тази дата.

Празничният календар е отражение на разбиранията, ценностите и историята на един народ и държава, знак към следващите поколения за трудностите и победите от миналото, пример какво трябва да ценят, какво да не забравят и от какво да се учат. Значимите исторически дати, които са имали важно значение за развитието на държавата, отразили са се върху общественото, стопанското и културно развитие и са оказали сериозно влияние върху правото, обикновено стават част от националния празничен календар. Кой са събитията, отбелязани в българския празничен

календар и дали е време да преосмислим тяхната роля като официални и национални празници?

До създаването на Третата българска държава в празничния календар на българското общество присъстват преди всичко религиозни и традиционни празници, които се запазват като основна съставна част от празничния календар и след Освобождението¹.

Различните мнения и противоречия в обществото по отношение на българските официални празници след Освобождението са отразени в дебатите на Народното събрание (НС). В настоящото проучване са проследени интересни моменти от дебатите в НС, свързани с официалните празниците, с фокус върху фактите, които представляват интерес за народните представители, взетите решения по предложените текстове при обсъждането на официалните и национални празници и приетите промени в нормативната уредба.

В българското законодателство няма ясна дефиниция и категорично разграничение на понятията официален и национален празник. Най-общо официалните празници са определените като важни дати и неработни дни в годишния ни национален календар, а националният празник трябва да бъде най-важният ден сред тях, като според европейската практика това обикновено е събитие, свързано с националната независимост или обединение на национални територии в обща държава (вероятно това е аргумент българският законодател да определи именно 3 март за национален празник). Като понятия за обозначаване на официалните празници са използвани и термините „държавни“, „народни“ празници.

И докато традиционните празници са ясно определени и времево установени, то решението кое събитие ще се включи в националния празничен календар изисква обществена дискусия и национално обединение на обществото около определени дати и събития. За определянето на българските официални празници обаче няма национално допитване до обществото, като българският национален празничен календар се запълва с нови дати с укази на държавния глава на Княжество България. В тези укази се използва неопределеният термин „празник“.

¹ По време на дебатите в Народното събрание на първия Закон за празничните дни в Княжество през януари 1900 г. депутатът Никола Габровски много точно отбелязва, че религиозните празници са дълбоко вкоренени в „мировъзрението на населението, в неговите традиции и ако даже бихме ги заличили, народът дълго време ще ги празнува“. Стенографски дневници на X ОНС, с. 2842.

Първият указ, който определя празниците и неприсъствените дни, е от 1880 г.². По предложение на вътрешния министър генерал Паренсов се приема списък на неприсъствените дни в България, като списъкът е утвърден с Указ № 5 на княз Фердинанд и обнародван в Държавен вестник на 12 януари 1880 г. Според текста на Указа за „празници и високо-тържествените дни“ в Княжеството са определени 91 дни от годината, сред които са неделните дни (52 на брой), както и дни, свързани с църковни празници (39 дни). Изрично е упоменат броят на празничните дни. В Указа се указва, че в определените за празнични дни „войската и военно-учебните заведения се освобождават от занятия“, т. е. първият указ за празничните дни е приет с цел да се определят дните, в които войската и военните училища ще имат неприсъствени дни. Освен традиционните църковни празници, в този списък правят впечатление празниците на братята Кирил и Методий (11 май) и денят на възкачването на престола на Александър II и сключването на Санстефанския мирен договор (в една дата, 19 февруари).

Следващите промени в списъка, с който се регламентират празничните дни в българския национален празничен календар, са извършени отново през 1880 г. С Решение № 213 на Министерски съвет се допълва уредбата на празничните дни, приета през същата година³. Предвижда се неприсъствените дни да са задължителни вече за всички „правителствени учреждения“. От празничния календар са премахнати някои празници като именният ден на императрица Мария Александровна, отбелязван през юли, празникът Покров Богородичен, отбелязван на 1 октомври, празникът на Св. Йоан Рилски, отбелязван на 19 октомври, които присъстват в списъка на първия указ от януари 1880 г. В решението вече не се упоменава точният брой празнични дни през годината.

В следващия Указ № 766 от 1882 г. е утвърден „списък на неприсъствените дни“⁴. Освен конкретните дни, посочени за неприсъствени, в текста има правила за работата на дюкяни, кръчми, магазини, аптеки, кафенета и други места. Интерес представлява фактът, че правилата за работа на тези места са заложили в две бележки в края на указа. Предвижда се на празничните дни въпросните места да остават затворени до

² ДВ, бр. 22 от 19.1.1880 г.

³ ДВ, бр. 62 от 6.8.1880 г.

⁴ ДВ, бр. 130 от 13.11.1882 г.

10 ч. сутринта, когато приключва църковната служба, което е отразено в Бележка I. С втората бележка се въвежда празнично работно време и се въвежда правилото магазините и дюкяните да остават затворени в неделните дни и на определени празници целодневно, а за други празници като Нова година, Коледа и Богоявление – да отворят след 10 ч.

На 12 януари 1888 г. с Указ № 78 на монарха е утвърден списък на неприсъствените дни в България⁵. Предложението за празничните дни е направено от министъра на външните работи и изповеданията като част от тези църковни празници са с точно определена дата в календара като Богоявление (6 януари), Сретение Господне (4 февруари), Благовещение (25 март), Св. Георги (23 април), Св. Кирил и Методий (11 май), Петровден (29 юни), Илинден (20 юли), Преображение Господне (6 август), Кръстовден (14 септември), Димитровден (26 октомври), Архангеловден (8 ноември), Рождество Христово (25–27 декември). Други църковни празници, включени в националния празничен календар, са подвижни и са определени само като брой неприсъствени дни – такива са три дни в периода на Страстната седмица, три дни за Възкресение Христово, както и други празници от църковния календар. Втора група неприсъствени дни, утвърдени с Указ № 78, са свързани с княжеското семейство и са знак за уважение към монархическия институт – такива са именният ден на българския владетел (18 май) и възкачването на престола на българския княз (2 август). В списъка на неприсъствените дни присъства 19 февруари, определен като Ден на освобождението на България и формиращ трета група неприсъствени дни.

Първият закон, регламентиращ празничните дни в България, е приет през 1900 г.⁶. Законът е утвърден с Указ № 9 на княз Фердинанд и обнародван в Държавен вестник⁷. В закона има нови моменти, като са въведени нови понятия, предвидени са подробно разписани правила за работата на дюкяни и заведения през празничните дни, допълнени са нови официални празници.

Понятието „неприсъствени дни“, използвано до този момент, се заменя с понятието „празнични дни“, без ясно да се дефинира в рамките на закона. Празничните дни като вид и брой не показват съществено

⁵ ДВ, бр. 4 от 12.1.1888 г.

⁶ Закон за празничните дни в Княжеството. С.: Държавна печатница, 1900.

⁷ ДВ, бр. 35 от 16.2.1900 г.

отклонение в сравнение със списъка на неприсъствените дни от 1888 г. Извършена е промяна, в резултат на която са пропуснати някои празници от църковния календар като Илинден и Въведение в храма на Богородица, което е отбелязано и от народните представители по време на дебатите в парламента. Едновременно с това се включват нови дати, свързани с княжеското семейство, като именният ден на престолонаследника, който се чества на 2 май. Нов празник в националния празничен календар е Съединението на Северна и Южна България, отбелязано като празник на 6 септември, като тази дата остава същата и до днес. Денят на Съединението не е предвиден в началния текст на законопроекта. Предложен е от народния представител Стефан Къойбашиев с аргумента, че населението приема този ден като всенароден и официален празник. Предложението е прието с мнозинство от народните представители по време на гласуването му в Народното събрание⁸.

Законът за празничните дни в Княжеството е приет на първо четене без сериозни разисквания в Народното събрание, като проектопредложението е подписано от „министъра на външните работи и исповеданията“ Тодор Иванчов⁹. В мотивите към законопроекта се посочва належащата необходимост от уредба на законодателно ниво на празничните дни в държавата, както и определен от закона ред за затварянето на дюкяни, магазини, ханища и други места по време на празничните дни¹⁰. В чл. 2 се предвижда през празничните дни магазините, работилниците и дюкяните да останат затворени през целия ден¹¹. Изключение се предвижда за дните четвъртък, петък и събота на страстната седмица, когато това ограничение отпада. В следващите текстове на закона са предвидени поредица от изключения, които позволяват работата на кафенета, сладкарници и кръчми в определени часове (чл. 3), възможността през всички празнични дни да работят аптеки, хотели и ханища (чл. 4) и работата на магазини за хранителни продукти (чл. 5)¹².

Съдържанието на Закона за празничните дни от 1900 г. показва толерантно отношение към представителите на други вероизповедания. Така например в мюсюлманските общини се позволява да бъдат отворе-

⁸ Стенографски дневници на X ОНС, I РС, LIX заседание, 23 януари 1900, с. 2842.

⁹ Стенографски дневници на X ОНС, I РС, LIX заседание, 23 януари 1900, с. 2838.

¹⁰ Стенографски дневници на X ОНС, I РС, LIX заседание, 23 януари 1900, с. 1889.

¹¹ Закон за празничните дни в Княжеството, с. 4.

¹² Закон за празничните дни в Княжеството, 4–5.

ни цял ден дюкяните и кафенетата по време на изброените празници с изключение на дните, в които се отбелязват празниците на княжеското семейство¹³.

По време на дебатите в Народното събрание по законопроекта се обсъжда въпросът за ограничаване на броя на официалните празнични дни, както и тяхното разграничение от църковните празници в българския национален празничен календар. Народният представител Тодор Шипков предлага определянето само на един празник, който да бъде отбелязван с особена тържественост, като дава подобни примери от Румъния и Франция. Предложението не е прието. Народният представител обръща внимание и на факта, че официалният празничен календар включва твърде много дати, като се аргументира с точна статистика, според която неделите, определени за празници в рамките на годината, са 52, към тях прибавят празничните дни, заложи в обсъждания законопроект, които са 23, което общо означава 75 задължителни празнични дни за населението, които ограничават възможността за работа¹⁴. Предложенията и коментарите на народния представител не предизвикват дискусия на първо четене и законопроектът е приет. Поради „спешност на закона“ на същата сесия той се обсъжда и на второ четене, по време на който се развива по-активен дебат по отделни текстове на законопроекта за празничните дни. Изразени са становища за намаляване на броя на празнични дни. Споделя се мнение, че те няма да бъдат приемани от населението като неработни, като това се отнася особено за селското население. В някои от изказванията на народните представители е засегнат и въпросът за празниците, свързани с княжеското семейство, и дали те са необходими, свързани ли са с католически празници, нужно ли е да бъдат толкова много на брой, каква е практиката в други европейски страни и др. Въвеждането на празник, свързан с рождения ден на княза (14 февруари), също предизвиква изказвания, като се изразява мнение, че в България няма традиция да се празнуват рождени дни, а само именни дни.

По време на дискусиите при обсъждане на законопроекта се правят и нестандартни предложения в националния празничен календар да се включат празници като Еньовден, Бабинден и др.¹⁵. Дават се примери от

¹³ Закон за празничните дни в Княжеството, чл. 9, с. 5.

¹⁴ Стенографски дневници на X ОНС, I редовна сесия, 23.1.1900 г., 2340.

¹⁵ Стенографски дневници на X ОНС, с. 2342.

римската история, като се защитава тезата, че по отношение на официално отбелязваните празници всяко време има особености – Калигула поискал населението да изразява уважението си към почитания от него самия кон, а Марк Аврелий превърнал в официален празник ден, свързан с неговата починала съпруга¹⁶.

Един от спорните въпроси по време на дебатите в Народното събрание е свързан с работата на кръчмите по време на празници, което провокира няколко противоречиви изказвания във връзка с тази идея. В крайна сметка текстът на чл. 2 е приет, както е предложен от вносителя на законопроекта.

Следващ закон, който регламентира празничните дни в държавата, е приет през 1911 г. с наименованието Закон за празниците и неделната почивка¹⁷. В този закон е предвидена вече много по-пълна и детайлна уредба на празничните дни, които са разделени на „господски, светски и официални празници“. За първи път в законопроекта официално се използва терминът „неделна почивка“, като неделният ден също се приема за празничен ден според чл. 1 от закона, който гласи, че „Празници в България са всички неделни дни“. Освен неделните дни, се запазват различните групи празници: църковни, които са свързани с монарха и неговото семейство, както и посветени на важни събития от българската история. Прави впечатление, че празниците, свързани с монархическия институт, в общия календар са ограничени до един – възкачването на престола на българския монарх (2 август). В чл. 2 от закона е предвидено въвеждането на още неприсъствени дни за държавните, окръжните и общинските служители, свързани с монархическия институт и с други църковни празници, като именният ден на царицата, допълнителен ден за Коледа и Нова година, още дни за Великден. В празничния календар не присъстват религиозни празници като Сретение Господне, Преображение Господне, Кръстовден и др. От познатите от предходната уредба празници в закона присъства денят на Кирил и Методий (11 май), Освобождението на България (19 февруари) и Независимостта на България (22 септември). Денят на Съединението, отбелязван на 6 септември, не присъства сред приетите празнични дни в този закон.

¹⁶ Стенографски дневници, с. 2344.

¹⁷ ДВ, бр. 36 от 17.2.1911 г.

В Закона за празниците и неделната почивка от 1911 г. е разписана подробна уредба относно работата на магазини, кафенета, ханове, аптеки и др. заведения по време на празничните и неделните дни, т. е. празнично работно време. Забранено е организиране и провеждане на театрални представления и публични увеселения по време на страстната седмица на Великия пост, като тази забрана не се отнася за мюсюлманските села¹⁸.

Българският законодател отново прави жест към другите религии, като допуска в мюсюлманските селища да се отбелязват като празници единствено дните 19 февруари, 2 август и 22 септември.

За първи път в Закона за празниците и неделната почивка от 1911 г. са предвидени текстове, съсредоточени в края на закона, които предвиждат санкции за еднократно и многократно нарушаване на установените правила, както и компетентните органи, които установяват нарушенията. Предвидените наказания са под формата на глоби в различен размер, преведени в полза на общините. За целта се издават административни актове, а производствата са подсъдни на мировите съдии по общия ред на наказателното съдопроизводство.

Упоменаване на официалните празници в българската държава се посочва и в други закони, които нямат пряко отношение към регламентацията на този въпрос. През 1916 г. със закон е въведено Григорианското летоброене. В Закона за въвеждане Григорианския календар¹⁹ освен правилата за установяването на новия календар и преместване на датите с 14 дни напред, се посочват и точните нови дати, когато ще се празнуват „държавните и народните празници, както и ония на царския дом“, които са приоритетно свързани с важни дати от живота на царското семейство, а именно: рожденият ден на престолонаследника (30 януари), именният ден на царицата (21 февруари), рожденият ден на царя (27 февруари), встъпването на престола на царя (14 август), денят на победите (27 ноември).

Съвременната нормативна уредба на официалните празници в България се намира в чл. 84, ал. 1 КРБ от 1991 г.²⁰ Текстът предвижда Обикновеното народно събрание да приема и изменя закони, приема и отчита държавния бюджет, избира и освобождава министър-председател и предложения от него кабинет, обявява война, дава амнистия и др., а в

¹⁸ Закон за празниците и неделната почивка, чл. 10.

¹⁹ ДВ, бр. 65 от 21.3.1916 г.

²⁰ ДВ, бр. 56 от 13.7.1991 г., чл. 84, ал. 1.

т. 15 като правомощие на ОНС се вменява определянето на официалните празници²¹. За изпълнение на правомощията, определени в чл. 84 КРБ, в чл. 86 (1) КРБ се посочва, че Народното събрание приема закони, решения, декларации и обръщения. Според ал. 2 на същия член от Конституцията законите и решенията на Народното събрание са задължителни за всички държавни органи, организациите и гражданите.

Определянето на официалните празници от НС показва значимостта, на този въпрос и неговото решаване. Липсата на регламентация, свързана с националния празник, може да бъде тълкувана и като последица от 45 годишния период на социализма, през който до голяма степен губим своята национална идентичност и идеализираме дати, с които се налага и внушава ролята на определени исторически факти и събития за българската държава и общество. Вероятно това може да бъде и обяснението на факта, че сме готови да приемем датата на един прелиминарен, т. е. временен договор като повод за национален празник (а и национална гордост), но приемането на първата ни конституция, довела до толкова съществени промени в законодателството, управлението, стопанството на страната, правата на човека, очевидно не е достатъчно значим повод за определянето на датата поне сред важните, нормативно отразени празници в националния ни празничен календар. Това вероятно отразява и народопсихологията на българското общество, което предпочита да живее в неосъществените мечти вместо с действително значимите достижения в историята на българската държава и право, каквото безспорен факт е приемането на първата българска конституция, известна като Търновска.

В изпълнение на своите задължения ОНС определя официалните празници в Кодекса на труда²² и по-специално в чл. 154, претърпял над десет изменения и допълнения от 1990 г. до настоящия момент. Този факт отново показва колко нееднозначно се приемат определени дати като значими за българското общество през различни периоди и правителства, управлявали българската държава. Последната промяна в чл. 154 от КТ е от 2020 г.

При приемането на КТ през 1986 г. в чл. 154, ал. 1 са включени следните празници: 1 януари – Нова година; 1 и 2 май – Ден на труда и на международната работническа солидарност; 24 май – Ден на българската

²¹ ДВ, бр. 56 от 13.7.1991 г. – чл. 84, ал. 1, т. 15.

²² ДВ, бр. 26 от 1.4.1986 г.

просвета и култура и на славянската писменост; 9 и 10 септември – Ден на свободата; 7 ноември – Ден на Октомврийската социалистическа революция²³. При първите „демократични“ промени в КТ от април 1990 г. при изброяването на официалните празници в чл. 154, ал. 1 са посочени следните: 1 януари – Нова година; 3 март – Ден на Освобождението на България от османско иго – национален празник; 1 май – Ден на труда и на международната работническа солидарност; 24 май – Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост; 9 септември – Ден на свободата; 25 декември – Коледа; Великден – денят, който в съответната година е определен за празнуването му. До датата 3 март е записано кратко допълнение „национален празник“, което показва, че така е определен и националният ни празник.

Интерес представлява фактът, че определянето на 3 март за национален празник се извършва с указ на председателя на Държавния съвет съгласно разпоредбите на Конституцията от 1971 г. и по-конкретно на чл. 97, т. 7, според който Председателят (Президентът) на Републиката в изпълнение на своите правомощия издава укази и решения, които нямат нормативен характер²⁴. Можем да направим извода, че официалните празници в Република България в момента са определени със закон, а националният ни празник – с указ, приет въз основа на разпоредбите на социалистическата ни конституция от 1971 г. За да утвърди идеята за 3 март като национален празник, на 5 март 1990 г. X ОНС гласува решение²⁵. Според стенографските дневници на X ОНС след гласуването на дневен ред и утвърждаване на членове на МС (избор на другаря Александър Александров за министър на околната среда и другаря Кръстю Анков за министър на културата), председателят на НС Станко Тодоров прочита предложение на Държавния съвет за утвърждаване на приет от него Указ № 236 от 27 февруари 1990 г. 3 март да бъде обявен за „деня на Освобождението на България от османско иго“ и български национален празник²⁶. Важно е да се отбележи, че не са записани дебати и решението е прието единодушно от членовете на Народното събрание, дори с ръкопляскане, ако се доверим на записаното в стенографските дневници (в залата присъстват 340 народни представители). В същото заседание,

²³ Пак там.

²⁴ ДВ, бр. 39 от 18.5.1971 г.

²⁵ Стенографски дневници на X ОНС, 5.3.1990 г., първо заседание, с. 6.

²⁶ Пак там.

но на по-късен етап, е обсъдено и гласувано предложение за промяна в Закона за колективните трудови спорове в Кодекса на труда, Закон за собствеността на гражданите, Законопроект за имената на българските граждани, Законопроект за бюджета, промени в Кодекса на труда и др., по които текал спорове и има сериозни дебати сред народните представители. Дневният ред на заседанието на Народното събрание от 5 март 1990 г. показва желание за включване в началото на работата на ОНС на въпроси, които са обединяващи, безспорни, консенсусни за народните представители. Друга гледна точка е връщането към противопоставянето и заостряне на вниманието към османското владичество с оглед обсъждането през този период на въпроса, свързан с имената на българските турци, който в този период е в своята кулминация. В мотивите, които съпътстват законопроекта, се отбелязва, че официалните празници са свързани с важни дати от историческото развитие на българската държава и традициите на народа. Дотогава официални празници са 1 януари, 3 март, 1 и 2 май, 24 май, 9 и 10 септември и 7 ноември. С аргумента за „бързото развитие на демократичните процеси и факта, че трябва да се откликне на желанията на широката общественост, се предлага да бъдат възстановени като официални празници Коледа и Великден“. Любопитни са аргументите за премахване от официалния празничен календар на дните 2 май, 10 септември и 7 ноември. Аргументите са, че в кризисният момент, в който се намира българската икономика през този период, националното работно време има изключително важно значение и с него не трябва да се злоупотребява. Във връзка с това като целесъобразно решение се предлага да отпаднат като официални празници посочените дни (2 май, 10 септември и 7 ноември). Обаче и народните представители от това време не са лишени от въображение и предлагат идеи от местно значение като национални. Като пример може да се посочи предложението на народен представител от Панагюрище в националния празничен календар да се включи 3 май, свързан с избухването на Априлското въстание в града²⁷.

В същото заседание от 5 март 1990 г. се поставя на първо обсъждане и приема и предложение за промяна в чл. 154 от КТ, в който са посочени официалните празници в българската държава. При повторното обсъж-

²⁷ Стенографски дневници на X ОНС, заседание от 30.3.2022 г., с. 173.

дане и без особени дискусии проектът е приет на второ четене на 30 март 1990 г. с един против и двама въздържали се народни представители²⁸.

Освен официалните празници и националният празник, който е ден с особено значение за държавата и нейното население, в празничния календар има религиозни празници, които са свързани със спецификите на определена религия или, както е в България, на християнството, което има историческо значение за българския народ. Отбелязват се и професионални празници, за какъвто е определен 16 април, Ден не само на конституцията, но и на юриста и съдебните служители (от 2010 г.).

Определянето на 16 април за Ден на конституцията и юриста става факт с Решение на МС от 12.3.1991 г., публикувано в ДВ, бр. 21/1991 г., с което се определя следното: датата 16 април официално е обявена за Ден на юриста, като е отбелязано, че това е денят, в който е приета Търновската конституция; Денят на конституцията е определен за професионален празник на българските юристи; със заключителните разпоредби се отменя друго решение на МС от 1979 г., с което за Ден на конституцията е определен 4 декември, когато е приета Димитровската конституция от VI ВНС.

През 2010 г. решението на МС от 1991 г. относно празника 16 април се допълва с нов текст, според който Денят на конституцията е обявен за професионален празник на съдебните служители (Българската адвокатура празнува своя допълнителен празник на 22 ноември, като го свързва с първия приет Закон за адвокатурата от 22 ноември 1888 г.).

Денят на Конституцията (16 април) притежава всички качества, за да бъде обявен за национален празник, който да обединява българското население, свързан със събитие, причина за национална гордост, ясен пример за обществена смелост, единство, смелост с цел постигане на национален интерес. Тази дата, заедно с датата 1 ноември са исторически безспорни, полезни за поддържане на националната гордост и пример за успешно изпълнен национален проект.

В заключение е необходимо да се изтъкне, че официалните празници и особено националният празник дават ясен знак за това кое събитие от своята история една държава е натоварила с особено значение, смята за важно, а оттук и какви са нейните устои и ценности. Националният праз-

²⁸ Пак там, с. 173, 174.

ник трябва да отговаря на определени изисквания – да не буди съмнение значимостта на събитието, да обединява и да е повод за гордост, да е част от националния идеал, да дава ясен знак на следващите поколения за значимото и ценното от нашата история, не само като част от миналото, но и с оглед на настоящото битие. Такъв повод без съмнение е приемането на първата демократична българска Конституция на 16 април 1879 г., който не трябва да е просто ден от българската история, а национален празник на българската държава. Ако уважаваме българските институции, държавност и самостоятелност, трябва да отдадем нужното значение и уважение на тази дата.